COMISIA EUROPEANĂ

Bruxelles, 6.9.2012
COM(2012) 489 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

Raportul anual privind politicile Uniunii Europene în materie de ajutor umanitar și de protecție civilă și privind punerea lor în aplicare în 2011

{SWD(2012) 254 final}

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

Raportul anual privind politicile Uniunii Europene în materie de ajutor umanitar și de protecție civilă și privind punerea lor în aplicare în 2011

1. INTRODUCERE

Când se produce un dezastru, este nevoie de ajutor, iar acesta trebuie furnizat rapid. Acordarea de ajutor în situații de criză populațiilor celor mai vulnerabile din lume este o obligație morală a comunității internaționale și poate face diferența dintre viață și moarte. Uniunea Europeană și cele 27 de state membre ale sale își onorează această obligație, fiind cel mai important donator de ajutor umanitar din lume și asigurând aproximativ jumătate din ajutorul financiar mondial de urgență pentru victimele dezastrelor naturale și provocate de om. De asemenea, UE promovează respectarea legislației internaționale în domeniul umanitar, precum și aderarea la aceasta.

Prezentul raport anual se axează asupra ajutorului umanitar și protecției civile furnizate de Comisia Europeană în 2011. Scopul acestor acțiuni este salvarea și protejarea vieții în orice parte a lumii în care oamenii au nevoie de ajutor de urgență, prevenirea și atenuarea suferinței umane, păstrând, în același timp, integritatea și demnitatea populațiilor afectate de catastrofe naturale sau provocate de om.

Oficiul de Ajutor Umanitar al Comunității Europene (ECHO) a fost creat în 1992 ca expresie a solidarității europene cu persoanele aflate la nevoie din întreaga lume. În 2004, acesta a devenit Direcția Generală Ajutor Umanitar, incluzând ulterior, în 2010, Protecția civilă, pentru a asigura o mai bună coordonare și un răspuns mai eficace în caz de dezastre în interiorul și în afara UE. De la crearea sa, Comisia a alocat, prin intermediul ECHO, aproximativ 14 miliarde EUR din bugetul UE pentru victimele conflictelor și dezastrelor în peste 140 de țări din lume. În ultimii cinci ani, s-a furnizat anual, în medie, 1 miliard EUR, fiind ajutate aproape 150 de milioane de persoane care fac parte din populațiile cele mai vulnerabile din lume și care au fost afectate de dezastre naturale și provocate de om.

Ajutorul umanitar este unul dintre principalele instrumente aflate la dispoziția Uniunii Europene prin care aceasta oferă asistență persoanelor din afara UE confruntate cu consecințele imediate ale dezastrelor.

Asistența umanitară a UE se bazează pe principiile **umanității, neutralității, imparțialității** și **independenței**. Fiecare decizie luată de Comisie trebuie să fie conformă cu aceste patru principii care stau la baza Consensului european privind ajutorul umanitar. Ajutorul umanitar al UE este distribuit fără a se ține seama de vreun interes politic și urmărește, fără excepție, ajutarea persoanelor care au cel mai mult nevoie de aceasta, indiferent de naționalitatea, religia, sexul, originea etnică sau apartenența politică a acestora. Acest angajament față de acordarea de ajutor umanitar bazat pe principii este consacrat, în prezent, și în Tratatul de la Lisabona (articolul 214 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene).

Celălalt instrument principal este **protecția civilă**. Treizeci și două de țări, inclusiv toate statele membre ale UE, participă la un mecanism de protecție civilă care pune la dispoziție mijloace precum echipe și echipament de căutare și salvare în urma unei cereri adresate de o țară afectată de un dezastru. Acest mecanism este exploatat de Centrul de monitorizare și de informare (MIC) din cadrul ECHO.

Odată cu numirea doamnei Kristalina Georgieva, în 2010, în calitate de prim comisar european pentru cooperare internațională, ajutor umanitar și răspuns la crize, aceste instrumente au fost comasate, consolidându-se coerența operațiunilor UE de răspuns în caz de dezastre.

Politicile Uniunii Europene în domeniul ajutorului umanitar și al protecției civile demonstrează angajamentul față de sprijinirea persoanelor din interiorul și din afara Uniunii care au nevoie de asistență în momentele în care sunt cel mai vulnerabile. Această asistență contribuie la îndeplinirea unuia dintre obiectivele strategice ale acțiunii externe a UE, astfel cum sunt prevăzute la articolul 21 din Tratatul privind Uniunea Europeană.

În același timp, această asistență beneficiază de un sprijin larg din partea opiniei publice europene: un sondaj Eurobarometru foarte recent indică faptul că sprijinul public pentru ajutorul umanitar și protecția civilă furnizate de UE a crescut în ultimii ani în ciuda crizei economice.

- Nouă din 10 cetățeni (88%) cred că este important ca Uniunea Europeană să continue să acorde finanțare pentru ajutor umanitar; se înregistrează astfel o creștere cu nouă puncte procentuale față de ultimul sondaj, din 2010. Aproape același procent din cetățeni, și anume 84%, s-a exprimat în favoarea menținerii ajutorul umanitar.

- Există, de asemenea, un sprijin ferm (71%) pentru rolul Comisiei în ceea ce privește coordonarea ajutorului umanitar furnizat de UE, înregistrându-se o creștere de 13 puncte procentuale față de anul 2010. O mare majoritate a respondenților (88%) susține, de asemenea, o inițiativă care să implice tinerii în operațiunile de ajutor umanitar ale UE ca parte a unui corp voluntar de ajutor la nivelul UE.

- În ceea ce privește protecția civilă, 82% din respondenți sunt de acord că acțiunea coordonată a UE pentru a răspunde dezastrelor este mai eficace decât acțiunile întreprinse de țări individuale.

- Sondajul privind protecția civilă relevă existența unor preocupări cu privire la posibilitatea producerii unor dezastre în UE. 75% din cei chestionați au declarat că sunt îngrijorați de dezastrele provocate de om, cum ar fi deversări de petrol și accidente nucleare. Al doilea motiv de îngrijorare, menționat de 67% din respondenți, l-au constituit inundațiile și cutremurele. 64% din respondenți au afirmat că cel mai mult îi îngrijorează atacurile teroriste, iar 59% și-au exprimat îngrijorarea cu privire la conflictele armate.

- 68% din europeni știu că UE acordă fonduri pentru ajutorul umanitar. Patru din zece europeni (38%) știu că UE coordonează protecția civilă.

- Aproximativ o treime din europeni, cu 12% mai mult față de sondajul anterior, consideră că sunt bine informați cu privire la activitățile de ajutor umanitar ale UE. Sondajul privind protecția civilă indică faptul că 19% din europeni consideră că sunt bine informați cu privire la activitățile UE. În ambele sondaje, respondenții au ales televiziunea și internetul drept surse preferate de informații, urmate de presă și radio.

2. CONTEXTUL GLOBAL ÎN CARE SE ACORDĂ ASISTENȚA

În 2011, s-a înregistrat **o creștere la nivel mondial a numărului de crize umanitare și dezastre și a vulnerabilității**. Continuă tendința de creștere a nevoilor, care depășește resursele disponibile. Furnizarea de ajutor umanitar și de protecție civilă devine, prin urmare, din ce în ce mai complexă și mai dificilă. Ca urmare a frecvenței și intensității dezastrelor naturale, există mai multe crize umanitare declanșate spontan și, în special, mai multe dezastre majore, cum ar fi cele care au avut loc în Cornul Africii și în Japonia.

Conform statisticilor publicate de Centrul de Cercetare privind Epidemiologia Dezastrelor (CRED)[1] și de Oficiul ONU de reducere a dezastrelor, UNISDR[2], în cursul anului 2011 s-au produs 302 de dezastre naturale de gravitate diferită, care au provocat moartea a aproape 30 000 de persoane și au afectat alte 206 de milioane de persoane în întreaga lume. Circa 106 milioane de persoane au fost afectate de inundații, 60 de milioane - de secetă, iar 1,6 milioane - de cutremure. Asia a fost de departe regiunea cea mai afectată, în aceasta înregistrându-se peste 45% din numărul total al dezastrelor și 89% din numărul total de victime. Consecințele dezastrelor sunt devastatoare și variate: s-au pierdut vieți și au fost distruse locuințe, culturi și mijloace de subzistență.

Deși am menționat numai câteva dezastre, impactul acestora a solicitat la maximum comunitatea umanitară internațională. În 2011, Organizația Națiunilor Unite a fost obligată să lanseze cel mai mare apel de finanțare consolidată din istoria sa (5,7 miliarde EUR) pentru nevoi umanitare. Există o neconcordanță tot mai accentuată între creșterea nevoilor umanitare la nivel global, pe de o parte, și resursele financiare tot mai limitate disponibile pentru a răspunde acestor nevoi, pe de altă parte, în special având în vedere criza economică și financiară care a afectat multe dintre țările occidentale donatoare. Împreună cu vulnerabilitatea cronică din multe părți ale lumii, acest lucru continuă să aibă un impact direct asupra vieților a milioane de persoane care au nevoie de asistență.

Aceasta înseamnă, de asemenea, că donatorii trebuie să își intensifice eforturile pentru a răspunde mai eficient și mai eficace la dezastre, utilizând și mai bine resursele lor limitate. Pentru ECHO, aceasta înseamnă identificarea unor modalități de eficientizare a ajutorului, atunci când conlucrează cu partenerii săi, și o mai mare investiție în pregătirea și reziliența comunităților vulnerabile. În același timp, trebuie exploatate pe deplin sinergiile dintre ajutorul umanitar și protecția civilă. În plus, UE, ca parte integrantă a **sistemului umanitar internațional global**, are un rol-cheie în încurajarea altor țări și regiuni să-și consolideze participarea la acțiunile de pregătire și de răspuns umanitar, în vederea mobilizării mai eficace a resurselor tot mai importante de care beneficiază economiile emergente pentru acțiunile umanitare și răspuns în caz de dezastre.

Majoritatea dezastrelor umanitare provocate de om continuă să fie cauzate de conflictele civile interne, populațiile civile fiind din ce în ce mai expuse la acte de violență și la suferință. Acest tip de conflict este adesea marcat de nerespectarea de către beligeranți a dreptului umanitar internațional și a principiilor acestuia, diminuând astfel spațiul umanitar, și anume zonele în care se poate acorda asistență umanitară în mod neutru și imparțial fără impedimente. În acest context, accesul umanitar la persoanele aflate la nevoie și siguranța și protejarea populațiilor civile și ale lucrătorilor umanitari au devenit din ce în ce mai problematice. Situația globală și mediul de lucru s-au deteriorat în ceea ce privește toate aceste aspecte, în special în Somalia, Republica Democratică Congo (RDC), Afganistan și Coreea de Nord.

Ca răspuns la aceste provocări, comunitatea umanitară internațională este din ce în ce mai conștientă că este necesar să se depună mai multe eforturi și să se pună mai mult accentul **pe pregătirea și reziliența comunităților vulnerabile** pentru a le permite să facă față mai bine

[1] www.cred.be.
[2] www.unisdr.org.

dezastrelor, reducând astfel impactul devastator asupra populațiilor afectate și asupra mijloacelor lor de subzistență.

De asemenea, impactul pe termen lung asupra vieților și mijloacelor de subzistență resimțit în urma crizelor majore, cum ar fi cutremurul din Haiti și inundațiile din Pakistan din 2010, ilustrează faptul că este crucial să se abordeze în mod adecvat nevoile de reabilitare și de dezvoltare pe termen mai lung în etapele incipiente ale răspunsului umanitar. Va exista o șansă de a reduce impactul devastator al dezastrelor recurente asupra perspectivelor de dezvoltare durabilă doar dacă actorii din domeniul ajutorului umanitar și al dezvoltării vor conlucra îndeaproape. În acest sens, în 2011 au continuat activitățile privind **Crearea unei legături între ajutorul de urgență, reabilitare și dezvoltare**, de exemplu prin programarea în comun de către serviciile Comisiei a bugetelor pentru securitatea alimentară în anumite regiuni și printr-o strânsă cooperare cu Instrumentul de stabilitate (măsuri pe termen scurt) în ceea ce privește redresarea timpurie. Eforturile depuse includ elaborarea unei metodologii comune și testarea acesteia, intensificarea activității comune a actorilor din domeniul ajutorului umanitar și al dezvoltării, precum și o serie de abordări inovatoare în ceea ce privește punerea în aplicare practică pe teren.

3. ACTIVITĂȚILE UE ÎN MATERIE DE AJUTOR UMANITAR ȘI PROTECȚIE CIVILĂ ÎN 2011

În 2011, prin intermediul Comisiei (ECHO), UE a acordat un volum semnificativ de asistență umanitară bazată pe nevoi și a facilitat acordarea de asistență europeană în natură în domeniul protecției civile, în valoare totală de 1 154 de milioane EUR, constând în:

- asistență umanitară pentru aproximativ 117 milioane de persoane[3] în 91 de țări din afara UE, ceea ce reprezintă un cost mediu de 10 EUR pe beneficiar;
- reacție rapidă la 18 cereri de acordare de asistență în cadrul mecanismului de protecție civilă, în interiorul și în afara UE.

Bugetul inițial pentru ajutor umanitar de 853 de milioane EUR a fost suplimentat cu diverse ocazii pentru a răspunde noilor crize și dezastre naturale survenite în cursul anului, și anume conflictului intern din Libia, crizei postelectorale din Côte d'Ivoire, foametei cauzate de secetă și complicate de conflict în Cornul Africii, conflictului din Sudan cu privire la independența Sudanului de Sud și inundațiilor din Pakistan. Pentru a răspunde acestor nevoi suplimentare, a fost mobilizată finanțare suplimentară prin transferuri de fonduri din rezerva pentru ajutoare de urgență a UE, prin intermediul celui de al 10-lea Fond european de dezvoltare rezervat ajutorului umanitar pentru țările din Africa, Caraibi și Pacific, prin intermediul contribuțiilor de la țările AELS[4] și prin transferuri de la alte linii bugetare din rubrica din bugetul UE destinată ajutorului extern (rubrica 4).

Un procent estimat de 42% din valoarea totală a finanțării acordate de UE în 2011 a fost alocat crizelor de lungă durată, 38% a fost necesar ca răspuns la dezastrele naturale, iar 20% a fost utilizat pentru crizele și intervențiile ad hoc.

---

[3] Din acestea, 105 milioane de persoane au primit ajutor umanitar și alimentar, iar 12 milioane de persoane au fost sprijinite prin activități de pregătire în caz de dezastre.

[4] Asociația Europeană a Liberului Schimb.

Dezastrele naturale au continuat să provoace suferință umană și daune importante în întreaga lume în 2011. Pentru a face față acestui tip de dezastre, Comisia a adoptat o strategie care are două componente:

- răspuns rapid, prin furnizarea de ajutor umanitar și prin facilitarea și coordonarea asistenței în materie de protecție civilă furnizată de statele membre ale UE altor state (membre ale UE sau țări terțe) care participă la mecanismul de protecție civilă în mod voluntar în momentul activării mecanismului;

- pregătirea în caz de dezastre, prin identificarea acelor zone geografice și populații care sunt cele mai vulnerabile la dezastre naturale și pentru care sunt instituite programe specifice privind pregătirea în caz de dezastre.

În 2011, Comisia a oferit asistență umanitară pentru a contracara consecințele următoarelor dezastre:

- triplul dezastru cauzat de cutremur, tsunami și explozii nucleare din Japonia;

- seceta din Africa de Vest (Burkina Faso, Mauritania, Mali, Niger, Ciad), din Cornul Africii (Djibouti, Etiopia, Kenya, Somalia) și din America Centrală și de Sud (Paraguay, Bolivia, Honduras, El Salvador și Guatemala);

- inundațiile din Pakistan, Bangladesh, India, Sri Lanka și Peru;

- cicloanele/uraganele/furtunile tropicale din Asia de Sud-Est (Cambodgia, RDP Laos, Filipine, Thailanda, Vietnam), din America Centrală (El Salvador, Guatemala, Honduras, Nicaragua) și din Caraibi (Saint Lucia);

- epidemiile din Camerun.

3.1. Intervențiile în materie de ajutor umanitar

În 2011, o criză umanitară de proporții s-a declanșat în **Cornul Africii**. Combinația de prețuri ridicate la produsele alimentare, ploi reduse în sezoanele ploioase, creșterea numărului persoanelor strămutate (în principal din cauza conflictelor violente în curs din Somalia) și accesul umanitar limitat a condus la o deteriorare rapidă a securității alimentare și a stării de nutriție ale populațiilor vulnerabile. Situația a fost agravată și mai mult de sărăcia subzistentă și de capacitatea redusă a populației de a face față unor astfel de situații. În a doua jumătate a anului 2011, peste 13 milioane de persoane au fost afectate de criză. Comisia a răspuns prin mobilizarea a peste 181 de milioane EUR pentru sprijinirea grupurilor de populație cele mai vulnerabile din regiune.

În afară de răspunsul în caz de dezastre, Comisia încearcă, de asemenea, să consolideze acțiunile de prevenire a dezastrelor și de pregătire în caz de dezastre, atât în interiorul UE, cât și în afara acesteia, în special în regiunile care sunt predispuse la dezastre naturale. În 2011 finanțarea s-a axat în mod clar pe **reducerea riscului de dezastre** și pe adaptarea la **schimbările climatice**. ECHO a lansat noi programe DIPECHO în Asia de Sud, America de Sud, Pacific și Caraibi. De asemenea, a integrat reducerea riscurilor în operațiunile de ajutor globale.

În ceea ce privește „**crizele provocate de om**”, protestele politice din **Libia** s-au transformat în război civil, care a necesitat în cele din urmă o campanie aeriană militară de protecție a populației civile, condusă de NATO. Conflictul din Libia a dus la o criză gravă a refugiaților la frontierele cu Tunisia și cu Egipt, care a necesitat asistență din partea UE în domeniul umanitar și pentru repatrierea persoanelor care lucraseră în Libia și fugeau de conflict. Criza postelectorală din **Côte d'Ivoire** a continuat, afectând și țările învecinate. În **Irak**, situația în materie de securitate s-a deteriorat de la alegerile parlamentare din 7 martie 2010; insurgenții au continuat să provoace explozii în masă vizând soldații și poliția și încercând să submineze încrederea în forțele de securitate irakiene, în momentul în care trupele americane se pregăteau să părăsească Irakul la sfârșitul anului 2011.

Pe lângă aceste crize, Comisia a continuat să intervină în mai multe **situații de urgență prelungite și complexe.** Iată câteva exemple:

Sudanul și Sudanul de Sud: împărțirea oficială a Sudanului în două țări a fost inițial pașnică, Sudanul de Sud devenind a 196-a țară din lume la 9 iulie 2011. Cu toate acestea, conflictul armat de-a lungul noii frontiere continuă să se înrăutățească și sunt în curs de desfășurare negocieri dificile pentru soluționarea unei serii de dezacorduri subzistente (de exemplu, împărțirea veniturilor obținute din petrol, demarcarea frontierelor). Între timp, a existat o serie de noi situații de urgență care au condus la o creștere puternică a nevoilor umanitare atât în Sudan, cât și în Sudanul de Sud.

Teritoriile palestiniene ocupate, unde populația continuă să trăiască sub ocupație israeliană, în condiții foarte dificile și confruntându-se cu dificultăți sociale. Criza socioeconomică prelungită, caracterizată de restricții severe privind circulația și de distrugerea continuă a bunurilor fizice, a dus la creșteri importante ale ratei sărăciei și șomajului. În Cisiordania, creșterea numărului coloniștilor israelieni, actele de violență ale coloniștilor împotriva palestinienilor și bariera de securitate continuă să afecteze viața de zi cu zi. Se aplică în continuare controale stricte privind intrarea palestinienilor în Israel și în Ierusalimul de Est, iar agricultorii întâmpină dificultăți în ceea ce privește accesul la terenurile lor de lângă bariera de securitate și coloniile israeliene. Mii de proprietari de locuințe continuă să fie amenințați de ordine de demolare pendinte, iar numărul evacuărilor a crescut.

În Republica Democratică Congo, unde, dintr-o populație totală de circa 71 de milioane de persoane, 1,9 milioane de persoane sunt strămutate, situația umanitară continuă să fie precară în multe regiuni. S-a înregistrat o pierdere semnificativă a recoltei din cauza problemelor de acces și a conflictelor. Există în continuare numeroase persoane strămutate intern în nordul și sudul provinciei Kivu, zonă afectată de conflict situată în estul țării. Deși s-a înregistrat o stabilizare treptată în unele părți din nordul provinciei Kivu, situația din alte părți s-a înrăutățit foarte mult, astfel încât situația globală a devenit extrem de instabilă. În provincia Equateur, conflictul interetnic de la sfârșitul anului 2009, urmat de o intervenție armată, a dus la strămutări masive și la un flux important de refugiați către Republica Congo și Republica Centrafricană. Atacurile persistente ale Armatei de Rezistență a Domnului (*Lord's Resistance Army*) au dus la strămutări masive în Province Orientale și la fluxuri semnificative de refugiați către Republica Centrafricană.

În pofida consecințelor mai grave ale situațiilor de urgență complexe din ultimii ani și a nerespectării principiilor umanitare și a siguranței și securității lucrătorilor umanitari, există și

cazuri în care situația umanitară s-a îmbunătățit. De exemplu, există indicii că se înregistrează o îmbunătățire a condițiilor atunci când acțiunile umanitare sunt urmate îndeaproape de acțiuni în materie de dezvoltare direcționate corespunzător[5].

3.2. Operațiuni de protecție civilă

În ceea ce privește protecția civilă, ***mecanismul de protecție civilă*** al UE a fost activat de 18 ori în cursul anului[6] (de 4 ori în cadrul UE și de 14 ori în afara acesteia), pentru a răspunde unor evenimente cum ar fi explozia de la o bază navală din Cipru, incendiile forestiere din Grecia și Albania, inundațiile din Pakistan, un cutremur din Turcia, cutremurul și tsunamiul din Japonia. În plus, cetățenii UE și resortisanții țărilor terțe au fost evacuați în timpul crizei din Libia și au fost alocați experți în interiorul și în afara UE pentru 12 misiuni de evaluare și de coordonare.

Propunerea de decizie privind un mecanism de protecție civilă al Uniunii a fost adoptată[7] de Comisie la sfârșitul anului 2011. Aceasta se află încă în dezbatere în cadrul Consiliului și al Parlamentului. În secțiunea 4 de mai jos sunt prevăzute detalii suplimentare în acest sens.

Scopul acestei propuneri legislative este de a consolida instrumentele mecanismului. În prezent, repartizarea resurselor de protecție civilă ale UE se bazează în mare parte pe oferte voluntare ad hoc din partea celor 32 de state participante. Comisia intenționează să treacă la un sistem planificat în prealabil, care să permită întreprinderea de acțiuni imediate.

3.3. Resurse financiare și umane

Din personalul ECHO fac parte peste 300 de persoane care lucrează la sediul central din Bruxelles și peste 400 de persoane care lucrează în 44 de sedii situate în 38 de țări din întreaga lume. De îndată ce se produce un dezastru, experții umanitari sunt pe teren să efectueze evaluări ale nevoilor și, de asemenea, pentru a monitoriza punerea în aplicare a proiectelor umanitare finanțate de UE. Această abordare bazată pe nevoi este o caracteristică principală a ajutorului umanitar al UE și a modului în care acesta este distribuit la aproximativ 200 de parteneri, care constau în organizații neguvernamentale, agenții ale Organizației Națiunilor Unite, alte organizații internaționale (cum ar fi Comitetul Internațional al Crucii Roșii, Federația Internațională a Societăților Naționale ale Crucii Roșii și Semilunii Roșii) și unele agenții specializate din statele membre ale UE.

Pentru ECHO este important să aibă o gamă largă de parteneri, întrucât acest lucru îi permite să acopere o listă tot mai mare de nevoi în diferite părți ale lumii, adeseori în situații tot mai complexe. Subvențiile și contribuțiile gestionate de ECHO se acordă prin selectarea celor mai bune propuneri primite. În 2011, fondurile au fost distribuite între partenerii ECHO după cum urmează: ONG-urilor - 50%, agențiilor ONU - 36%, iar organizațiilor internaționale - 14%.

Organizațiile umanitare se confruntă cu probleme din ce în ce mai mari privind accesul la persoanele care au nevoie de ajutor. Acest lucru este cauzat, pe de o parte, de restrângerea spațiului umanitar de către guverne și grupuri armate, care nu țin seama nici măcar de

---

5 Astfel cum se explică mai detaliat, cu exemple concrete, în documentul de însoțire. A se vedea exemplele privind Ciadul, Burundi/Tanzania sau, în capitolul 3.9, privind tranziția și reziliența.

6 18 activări, 3 alerte prealabile și 6 solicitări de monitorizare.

7 COM(2011)934 final, adoptată la 20.12.2011.

protecția minimă consacrată în dreptul umanitar internațional și, pe de altă parte, de constrângerile în materie de securitate. Guvernele impun tot mai mult restricții cu privire la furnizarea ajutorului umanitar (de exemplu, Sri Lanka). În multe zone de conflict (de exemplu, în RDC, Somalia, Sudan), lucrătorii umanitari sunt martorii unor metode extrem de brutale de luptă, printre care se numără atacuri asupra civililor și utilizarea frecventă a violenței sexuale ca armă de război.

În plus, numărul atacurilor la adresa lucrătorilor umanitari, inclusiv răpirile, expulzările și omorurile, pare să fie în creștere. Donatorii trebuie să fie conștienți că, pe lângă siguranța personalului umanitar, sunt supuse riscului și finanțarea și infrastructura pe care le pun la dispoziție. Unele guverne sunt dispuse să recurgă la soluția extremă în care expropriază sau „împrumută" fondurile și bunurile finanțate de donatori și/sau expulzează organizațiile umanitare după ce le-au deposedat de bunuri.

4. POLITICA ÎN MATERIE DE ASISTENȚĂ UMANITARĂ ȘI DE PROTECȚIE CIVILĂ

La nivel politic, în 2011 Comisia s-a axat pe următoarele **inițiative strategice**:

- prezentarea de **propuneri legislative privind mecanismul de protecție civilă al UE**, pentru a consolida în mod semnificativ instrumentele existente. În prezent, repartizarea echipelor și resurselor în cadrul mecanismului de protecție civilă al UE se bazează în mare parte pe oferte voluntare ad hoc din partea statelor participante. Deși mecanismul de protecție civilă al UE joacă deja un rol important în sprijinirea, coordonarea și completarea procesului de asistență reciprocă, Comisia propune să se treacă la un sistem care să fie planificat în prealabil grație căruia se poate acționa imediat. În acest context, au fost demarate pregătiri pentru a eficientiza în 2013 **Centrul de răspuns pentru situații de urgență**, care va fi succesorul Centrului de monitorizare și de informare (MIC). Acesta va fi un centru care va fi operațional efectiv 24 de ore din 24, 7 zile pe săptămână și care va permite UE să aibă un rol mai proactiv în ceea ce privește planificarea, pregătirea, coordonarea operațională și sprijinul logistic;

- acțiuni pentru instituirea unui **Corp voluntar european de ajutor umanitar**, astfel cum prevede Tratatul de la Lisabona [articolul 214 alineatul (5) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene]. În 2011, ECHO a inițiat o consultare publică și un studiu de impact și a lansat proiecte-pilot. Rezultatele acestor activități vor contribui la elaborarea unei propuneri de cadru legislativ de înființare a Corpului, care se preconizează că va fi adoptată în 2012.

De asemenea, ECHO a pus un accent special pe anumite **priorități de politică orizontale**, în conformitate cu angajamentele **consensului european privind ajutorul umanitar**[8] și cu planul său de acțiune. Aceste priorități de politică includ, de exemplu, continuarea implementării politicii de **asistență alimentară** umanitară a UE. În acest context s-au desfășurat negocierile pentru modernizarea Convenției privind ajutorul alimentar. În vederea

[8] Adoptat de Consiliu, Parlamentul European și Comisie la 18 decembrie 2007 – JO 2008/C/25/01 din 30.1.2008.

sporirii eficienței și eficacității eforturilor comune întreprinse pentru a răspunde nevoilor în materie de securitate alimentară și nutriție, Comisia a semnat o declarație de intenție privind „Cooperarea programatică în materie de securitate alimentară și nutriție” cu trei agenții ale ONU: FAO, PAM și FIDA.

Comisia a sprijinit acțiunile de **pregătire în caz de dezastre** în regiuni care sunt predispuse la dezastre naturale, în scopul de a ajuta comunitățile locale să reacționeze rapid și eficient în momentul producerii unui dezastru, făcând posibilă, astfel, salvarea multor vieți. Acest tip de sprijin este furnizat prin programele DIPECHO, lansate în 2010, și prin noile programe din Asia de Sud, Pacific, America de Sud și Caraibi. Contribuția la pregătirea în caz dezastre nu se rezumă nici pe departe doar la planurile de acțiune din cadrul DIPECHO, deoarece multe dintre principalele decizii de finanțare umanitară includ printre obiectivele lor pregătirea în caz de dezastre sau atenuarea efectelor dezastrelor. Integrarea acestor componente se bazează pe activități legate de sprijinirea infrastructurii, promovarea politicii și sensibilizarea publicului, acțiuni de atenuare la scară mică, cartografiere și informatizarea datelor, sisteme de alertă timpurie, educație, consolidare instituțională și activități legate de schimbările climatice.

În cadrul mandatului său în domeniul **protecției civile**, ECHO a încurajat și facilitat cooperarea între cele 32 de state[9] care participă la mecanismul de protecție civilă. În acest fel, DG ECHO încearcă să îmbunătățească eficacitatea sistemelor de prevenire și protecție împotriva dezastrelor naturale, tehnologice sau provocate de om în Europa.

De asemenea, Comisia a început să colecteze informații ca parte a unui program de 18 luni în materie de bune practici pentru prevenirea dezastrelor, accentul fiind pus pe dezastrele specifice (cutremure, tsunami, inundații, furtuni, secetă și valuri de caniculă) și pe măsurile orizontale (cum ar fi planificarea și conceperea infrastructurii). Punerea în aplicare a mecanismului de protecție civilă asigură faptul că persoanele, mediul, bunurile și patrimoniul cultural sunt mai bine protejate în caz de dezastre. În ceea ce privește gradul de pregătire în caz de dezastre, sprijinul UE s-a axat pe sistemele de alertă rapidă, pe modulele și programul de formare din cadrul mecanismului de protecție civilă (peste 890 de experți au beneficiat de activități de formare în 2011 și au fost sprijinite cinci exerciții în condiții reale). În plus, Comisia a oferit sprijin financiar pentru o serie de proiecte de cooperare în materie de pregătire în caz de dezastre (sprijinind crearea unei echipe pentru evacuarea cetățenilor, evacuare în caz de accident nuclear, acțiuni de conștientizare privind serviciile de salvare din peșteri și curățarea liniilor de coastă poluate cu petrol).

Asistența bazată pe resursele puse la dispoziție de către statele membre a fost furnizată în cadrul țărilor UE și terțe afectate de dezastre, ca răspuns la o solicitare din partea guvernului țării în cauză.

[9] Cele 27 de state membre ale UE, Norvegia, Islanda, Liechtenstein, Croația și fyROM.